

TIRANT LO BLANC

Primer cicle d'ESO

SINOPSI

Tirant lo Blanc narra les aventures del seu protagonista, un cavaller del segle XV, en el camp de les armes i en el de l'amor. Tirant viatja per Europa i el nord d'Àfrica, fins acabar a Constantinoble, per complir un dels seus ideals: alliberar l'Imperi grec dels infidels. Enmig de combats i lluites, Tirant té temps d'enamorar-se i també de patir, ja que, lluny del model de cavaller perfecte, l'obra ens presenta un heroi envoltat de situacions versemblants i humanes.

ABANS DE VEURE LA REPRESENTACIÓ

1. Llegeix aquesta biografia de Joanot Martorell, autor de *Tirant lo Blanc*:

Joanot Martorell va ser un cavaller de la petita noblesa valenciana. No s'ha conservat la data exacta del seu naixement, però es pensa que va succeir entre els anys 1405 i 1413 a la ciutat de València, mentre que la seva família era originària de la Safor. Martí de Riquer, un dels crítics literaris que més i millor han estudiat la seva obra, situa aquesta data entre 1413 i 1414. Com altres famílies valencianes de l'època, la de Martorell va participar força de la vida agitada del segle XV, en viatges i lluites internes, així com en duels per qüestions d'honor.

Els primers documents escrits que parlen de la seva figura ja l'esmenten com a cavaller el 1433. Poc després, el 1435, moriria el seu pare, Francesc Martorell, deixant Joanot com a hereu universal dels seus béns. La intervenció de la reina Maria, muller d'Alfons el Magnànim, va aconseguir aturar la lluita a mort amb el seu cosí Joan de Montpalau, a causa de la negativa de la germana de l'escriptor a casar-se amb aquest cavaller. L'estada a Anglaterra, entre el 1438-1439, va ser important per a Joanot Martorell. Hi va llegir llibres que més tard l'ajudarien en la seva vocació literària i, a més a més, va conèixer cavallers de tot el món que arribaven a la cort anglesa a la recerca d'aventures. Es pensa que hi va trobar els materials per a escriure la primera part del Tirant lo Blanc.

És indubtable, segons els estudiosos, que el Tirant beu de la realitat de la seva època: lluites fratricides, cavallers, amors difícils, barrejats amb l'honor i amb els interessos familiars en joc. D'entre les influències trobades, hi ha la història de l'anglonormand Guy de Warwik i la llegenda anglesa de l'ordre de la Garrotera, així com un cert esperit de venjança contra aquells cavallers –el seu cosí i Gonçalbo d'Híjar, entre d'altres– a qui no es va poder enfrontar en el camp de batalla.

Es pensa que va començar la redacció de la seva obra cabdal el 1460, després d'un viatge a Itàlia. El Tirant lo Blanc va ser dedicat a l'infant Ferran de Portugal, germà del rei català Pere el Conestable. Sembla que quan Martorell va acabar el llibre, arruïnat, va empenyorar el manuscrit cap al 1464 a Martí Joan de Galva per una quantitat de diners.

Tradicionalment s'havia considerat Galva com a coautor de la novel·la, però els especialistes han rebutjat aquesta teoria.

A més del Tirant, a Martorell se li atribueix l'escriptura d'una altra obra, Flor de Cavalleria, però només se'n conserva el començament. Abans de redactar el Tirant va escriure sobre Guillem de Varoic, un relat que va restar inacabat i que es considera com una mena d'esbós dels primers capítols del seu únic llibre que ens ha arribat complet, el Tirant lo Blanc.

La mort de l'escriptor i cavaller va tenir lloc l'any 1465.

Realitza a continuació les següents activitats:

a) Preguntes de comprensió:

1. Quina edat tenia Joanot Martorell quan ja era considerat cavaller?

.....

2. Indiqueu on es troba la Safor, lloc d'origen de la família Martorell.

.....

3. Per què Joanot Martorell es va enfrontar amb el seu cosí?

.....

.....

.....

.....

.....

4. Explica com va influir en Martorell la seva estada a Anglaterra.

.....

.....

.....

.....

.....

5. A la biografia es parla de diferents reis. Cerqueu informació sobre les dates dels seus regnats i els principals conflictes i guerres en què van intervenir.

.....

.....

.....

.....

.....

b) Exercici d'accentuació. Torna a llegir el text i completa el quadre:

PARAULES AGUDES ACCENTUADES	PARAULES ESDRÚIXOLES	PARAULES AMB ACCENT DIACRÍTIC

c) Morfologia. Torna a llegir el segon paràgraf del text i completa el quadre:

NOMS	ADJECTIUS QUALIFICATIUS	VERBS EN FORMA PERSONAL

2. Tirant lo Blanc se situa en ple segle XV. Relaciona les dates i les xifres d'una columna amb la informació que apareix a la columna del costat:

- 1490   **a)** Caiguda de Constantinoble.
- 1450   **b)** Inici del Concili de Trento.
- 1492   **c)** Nombre d'exemplars de la primera edició del Tirant lo Blanc.
- 1453   **d)** Any probable de la mort de Joanot Martorell.
- 715   **e)** Primera publicació del Tirant.
- 1545   **f)** Gutenberg comença a utilitzar la impremta.
- 1479   **g)** La reina Isabel de Castella i el rei Ferran d'Aragó es casen.
- 1465   **h)** Cristòfor Colom arriba a Amèrica.

3. Un dels invents que va revolucionar el llibre al segle XV va ser la impremta. Busca informació sobre aquest invent i digues:

- Qui en va ser el creador o inventor.
- Com funcionaven les primeres impremtes (pots fer-ne un dibuix aclaridor).

4. Al llarg de l'obra, Tirant recorre diferents països i ciutats. En un mapa d'Europa assenyalat quin va ser l'itinerari que va seguir Tirant:

Hi ha països o ciutats que han canviat de nom o bé territoris que ara pertanyen a altres països. Completa la següent taula, tot assenyalant aquestes diferències:

NOM A L'OBRA	NOM ACTUAL

5. Les lletres de batalla. Els cavallers es repton a lluitar amb un procediment ritual de característiques literàries: s'escriuen lletres de batalla. Al capítol LXII en podem llegir una:

- A tu, Tirant lo Blanc, que has estat principi de la destrucció de la sang militar: Si el teu ànim esforçat gosa mirar el perill de les armes que entre cavallers s'acostumen, armat o desarmat, a peu o a cavall, vestit o despullat, en la manera més segura per a tu, posa't d'acord amb mi, amb la condició que la teva espasa i la meva es puguin ajustar a mort determinada.

Escrit per la meva mà i segellat amb el segell secret de les meves armes.

EL SENYOR DE LES VILESERMES.

Fes les següents activitats:

a) Tracta d'escriure la carta en un català actual.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) Proposa sinònims per a les següents paraules:

- gosa .....
.....
- condició .....
.....
- ajustar .....
.....

c) Imagina't que ets Tirant. Respon la carta amb una altra de semblant d'unes cinc línies.

.....

.....

.....

.....

.....

DESPRÉS DE VEURE LA REPRESENTACIÓ

6. Preguntes sobre la representació:

- Recordes el nom de la companyia teatral?

.....

- Quants actors hi apareixien?

.....

- Quants personatges hi apareixien representats? Tracta de recordar-ho completant el següent quadre:

	PERSONATGES
ACTOR I	
ACTOR II	
ACTOR III	
ACTOR IV	

7. Després de veure l'obra, defineix cada un dels següents personatges amb cinc adjectius qualificatius:

TIRANT	CARMESINA	VIUDA	REPOSADA

8. Indica si les següents afirmacions són veritat o mentida:

V	M	
☐	☐	a) La Viuda Reposada s'oposa a la relació entre Tirant i Carmesina
☐	☐	b) Tirant al final mor per causa de les ferides d'un combat.
☐	☐	c) Carmesina té una aventura amb un esclau negre.
☐	☐	d) Tirant va conquerir Constantinoble.
☐	☐	e) Tirant és un cavaller medieval que va viatjar molt.
☐	☐	f) Tirant, abans d'emprendre un dels viatges, va regalar a Carmesina un mirall.
☐	☐	g) Carmesina és filla de l'emperador de Constantinoble.
☐	☐	h) A l'inici de l'obra, Carmesina va vestida de dol per la mort d'un germà seu.
☐	☐	i) Tirant obté el títol de comte després d'una batalla.
☐	☐	j) Tirant té una aventura amb Plaerdemavida.

9. Dividiu la classe en grups de quatre o cinc persones i realitzeu un mural en cartolina en el qual dibuixeu les dues escenes que més us hagin agradat de la representació. A sota de cada escena, afegiu-hi un text, que pot ser o bé una descripció de l'escena o bé un diàleg entre els personatges que hi apareguin.

10. Descriu com era l'escenari en unes 80 paraules.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

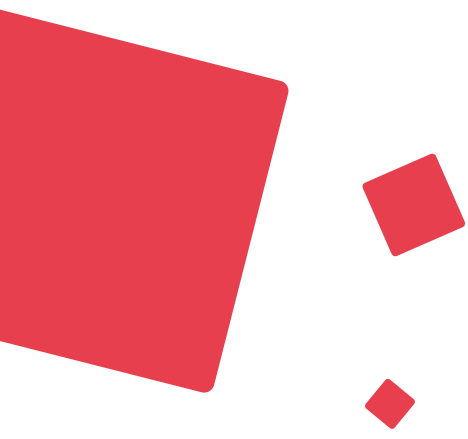
.....

11. Per parelles, penseu un altre final per a l'obra i poseu-lo per escrit. Feu servir les tècniques de narració, descripció i diàleg. El nou final ha d'ocupar un mínim de 200 paraules.

www.transeduca.com
info@transeduca.com
934 740 002